

Indavl tjekkes i ny database

BBC-filmen om indavl og overtypning af hunde, som vi i Danmark så på TV2 i februar, har presset The Kennel Club til at gøre noget ved indavl. Herhjemme kan hvalpekøbere og avlere få svar på DKK-stambogsførte hundes arvelige anlæg via en kæmpe database.

Af Anne-Sofie Holten

Vibeke Knudsen med den ene af sine to meget kærlige Mynder.

Foto: Privat

der ikke mere luft i næserne på de fladnæsedede racer på De Britiske Øer.

DKK satser på sunde hunde

- I Danmark gyser de seriøse hundeaavlere efter sådan en tv-udsendelse, som er købt i udlandet og skildrer udenlandske forhold, siger Vibeke Knudsen, kommunikationskonsulent i Dansk Kennel Klub. Det er mere end 10 år siden, Danmark tiltrådte Europarådets konvention om kæledyrsavl, og Dansk Kennel Klub lagde an til at styre avlen mere imod sunde hunde og væk fra ekstreme standarder og overtypning. Derfor vil Vibeke Knudsen nødig have slået Dansk Kennel Klubs seriøse avlere i hartkorn med det, der foregår i den engelske kennel klub. "Jeg håber, danskerne kan se, at vi gør en forskel," siger hun. "Vi har indset, at det vigtigste ikke er at lave champions, men fysisk og mentalt sunde hunde, der lever længe. Det er fint, hvis de klarer sig godt på udstillingerne og til markprøverne, men det er sekundært for vores hvalpekøbere."

- England er slet ikke med i det internationale samarbejde i sammenslutningen FCI, Fédération Cynologique Internationale, som består af 84 medlemslande over hele verden. Det er en del af forklaringen på, hvorfor det er gået så galt, fortæller Vibeke Knudsen. Englændernes isolationspolitik svier til dem nu. FCI-landene har debatteret indavl og overtypning i en årrække og har løbende justeret

Den engelske The Kennel Club vil stoppe parringer mellem fædre og døtre, mødre og sønner og søskende inden for engelsk hundeaavl. Grænsen for, hvor tæt hundene må være i familie, skal gå ved fætre og kusiner. Det er en stor nyhed, som er fremprovokeret af, at The Kennel Club i den sidste tid har været under hårdt pres. Det begyndte, da en tv-reportage på BBC i efteråret rystede englænderne ved at vise, hvor galt det står til med indavl og overtypning af et stort antal racehunde.

Den 25. februar i år var det så vores tur til at være rystede, da TV2 sendte samme reportage, "Hundeaavl eller dyremishandling?", med hunde, der skreg af smerter, fordi der ikke var plads til hjernen i deres bevidst avlede alt

for små hoveder. Schæferhunde, der blev præmierede, skønt de på grund af ekstrem avl ikke kunne koordinere deres bevægelser, og bagbenene skred ud, da hundene blev vist frem for dommerne.

Fætter-kusinerreglen vil kræve store mentale og kulturelle ændringer i den engelske hundeverden. Den enkelte opdrætters ret til at gøre, hvad der passer ham, er meget vidtstrakt. Dyreværnsorganisationen RSPCA er på én gang begejstret og tvivlende. Og med god grund. Det er et fremskridt at tage fat i de arvelige sygdomme som lidelser i skelettet, øjensygdomme, og hjertesygdomme ved at mindske indavlen. Men det andet store problem er overtypningen, og så længe de engelske hundedommere holder fast i ekstremene, bliver

Foto: Scanpix

ind og valgt en anden vej. England har ikke deltaget i de debatter. De gør, som de plejer. I mellemtiden er det berømte engelske årlige Cruft Show blevet overhalet af hundeudstillinger som World Dog Show og European Dog Show, som holdes på skift forskellige steder i verden. Sidste år var der 24.000 hunde i Stockholm til World Dog Show.

Database afslører indavl i procenter

- Er et avlsforbud mellem far og datter, mor og søn og søskende nok til dæmme op mod arvelige lidelser?

- Ikke altid, siger Vibeke Knudsen. Alle individer kan, uanset hvor sunde de ser ud, have skjulte fejl i vigende gener, som følger med fra generation til generation uden nogen tegn på sygdom. Det er først, når de samme fejl kommer fra både far og mor, at der er "negativ Jackpot" hos hvalpene med sygdomslidelser, som kunne være undgået, hvis man havde valgt hunde, der ikke var nært beslægtede. Derfor har vi udviklet et meget mere effektivt system, og hvis bare englænderne kunne holde tanken ud om at spørge andre, hvordan de gør, så kunne de hurtigt få hjælp. Dansk Kennel Klub har udviklet en helt unik database "hundeweb", som holder styr på hver eneste DKK-stambogført hunds familie-

skab. Det er et fantastisk værktøj for den enkelte hundeavler. Før man vælger den hanhund, som skal være far til hunhundens hvalpe, kan avleren på sin computer indtaste begge hundes stambog-numre.

Avleren får en fiktiv stambog på de fremtidige hvalpe frem og et tal for indavlskoefficienten. Et tal, som måske gør, at valget falder på en anden hanhund. En fætter/kusineparring har en indavlskoefficient på 6,25 procent.

Det vil sige, at 6,25 procent af generne findes i samme udgave hos både hanhund og hunhund. Præcis dér ligger Dansk Kennel Klubs grænse for, hvor tæt man

kan gå. Langt de fleste parringer ligger langt lavere.

- Kommende hvalpeejerne kan få sendt en stambogsoplysning med indavlskoefficient, før de overhovedet går ud og ser på et kuld hvalpe eller laver en forudbestilling, siger Vibeke Knudsen. På lidt længere sigt vil indavlskoefficienten kunne ses direkte på DKK's hvalpeliste. Vi har arbejdet sammen om dette med genetikerne på KU-Life og fra Landbrugets Rådgivningscenter. De ved meget om husdyravl og om at tænke i stamtavler. Det har vi kunnet lære af. Projektet har kostet en formue. Men det er det værd. Sammen med Sverige er vi længst fremme. Skandinavien er førende med dyrevelfærd i hundeavl. Det smitter af på de andre lande, når vi mødes til konferencer. Vi har fået gennemført ændringer af standarderne, således at fysiske træk, der peger den gale vej og påvirker hundens helbred, ikke skal præmieres. Derimod kan de føre til bortvisning af hunden, hvis det er helt galt. Det har taget nogle generalforsamlinger at skabe accept af den tankegang. Mange både i Syd-europa og Østeuropa startede med at synes, at det var noget pjat.

Nogle avlere protesterer

Så skulle man jo tro, at de andre

Foto: Scanpix

landes kennelklubber står i kø for at få et system som DKK's. Men så hurtigt går tingene heller ikke. Heller ikke helt uden sværdslag i Danmark. Selvom Vibeke Knudsen i store træk opfatter DKK's avlere som idealistiske og meget villige til forbedringer for hundene, så er der nogle, der er imod og protesterer over den restriktive linje, kennelklubbens bestyrelse har lagt med strenge etiske regler, kurser i genetik, avlerkurser og dommeransvar over for lidelsesfuld overtykning. De synes, vi sorterer for mange hunde fra, og det har kostet på bundlinjen. For det er nemt bare at melde sig ud og finde en anden avlsforening, der ikke stiller krav, siger Vibeke Knudsen. Kennel-

klubben har oplevet tilbagegang med hensyn til stambogsføringer, men heldigvis ikke på medlems-siden.

- Men vi holder fast i det, vi gør. Ellers kører hundeavlen af sporet. Der er forskellige krav til de forskellige racer. Men ens for dem alle er, at hunde med hoftelidsdysplasi status D og E ikke må bruges til avl. Uanset om det enkelte individ ikke har og måske aldrig får gener forbundet med lidelsen. Det kan virke lidt krakilsk på nogen. Der er også en række racer, som skal opfylde bestemte sundheds-krav omkring øjensygdomme, skeletsygdomme og hjertelidelser.

Forbrugerne vil have fysisk og mentalt sunde, racetypiske hunde,

"En stambog koster 275 kroner. Så når man får tilbudt en hund for 5.000 kroner, som ellers skulle koste 10.000 kroner, fordi der ikke følger stambog med, så er det, fordi der er noget andet galt. For eksempel, at forældredyrene er avlet helt uden kontrol".

*Vibeke Knudsen,
Dansk Kennel Klub*

men er fuldstændig ligeglade med ekstreme ligheder, og nej, jeg frygter ikke, at typefastheden går i vasken af den grund, jeg frygter mere, at indavl indskrænker den genetiske mangfoldighed.